

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Kiadó-tulajdonos: a „Szabolcsmegyei lapkiadó-társulat.”

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . . . 4 ft.
 Félévre . . . . . 2 ft.
 Negyedévre . . . . . 1 ft.

Szerkesztői iroda, hová a lap szellemi részét tárgyzó küldemények intézendők: **Szt. Mihályi utca Sütő-ház.**

Bérmertelen levelek csak ismert kezekből fogadtnak el.
 A kéziratok nem adtnak vissza.

Kiadó-hivatal.
 Hová az előfizetési pénzek, a lapra szánt hirdetések és felszólamlások küldendők: **Nagyter 136. sz. a.**

Hirdetési díjak:
 Minden 5 hasábos hirdetés egy napra 4 krajczár, 2 kr. másnapra 4 kr.
 Terjedelmesebb hirdetések költsége különösen, kedvezőbb feltételek alatt eszközölhető.

Minden egyes beiktatás után kifizetés illeték 30 kr.

A nyílt-terben minden három hasábos garmond-sor díja 20 kr.

Az előfizetők, a hirdetések megadásánál, 20%-nyi kedvezményben részesülnek.

Előfizetési fölhívás

„SZABOLCS”

8-adik évnegyedi folyamára.

Három hó múlva a „Szabolcs” második évi pályafutását végzi be. Ennyi idő teljesen elegendő arra, hogy egy irodalmi vállalat életrevalósága kitűnjék s magának vagy állandó olvasó közönséget teremtsen, vagy hagyjon fel sisyphusi munkájával.

Hála égnek, a „Szabolcs”-nak sikerült megmutatni életrevalóságát s teremtet magának oly olvasó-közönséget, minővel kevés 21 hónapos hasonló vállalat dicsekedhetik.

Míg e körülmény egyrészt elég kedvező bizonyítvánnyal tűnik fel, a „Szabolcs” szerkesztésének helyes vezetése mellett; másrészt az annak életét biztosító anyagi részvét kedvező voltát is magasra kiemeli.

Van még a „Szabolcs”-nak mindezeknél nagyobb s általánosabb fontossága érdeme is. Ez érdeme az, hogy az 1872-ik évi januárhóban megindult egyedül a szerkesztő szellemi munkásságára szorított lapot, ma már igen szép számú írói testület állja körül. — Nem csak olvasó közönséget teremtett tehát a „Szabolcs” szabolasban; hanem irókat is gyűjtött maga köré, csaknem egészen Szabolcsból.

Közreműködtek ezidén: dr. Heiszler József dombrádi lelkész, a sírospataki főiskola egykori szeretett tudós tanára, Lukács Ödön, Görömbei Péter, Szabó László mérnök, Vitéz Mihály, Góics László, Kiss Endre, Pazár István László Arank a stb. szabolasból, Zimann János külföldről, Golenich Károly Pestről. Ha nem is sok e szám; de kezdetnek mindenestre szép és elég arank, hogy: hasonló munkás részvételkeltesen másokat is, akik képességet és kedvet éreznek magukban, írni a közj érdekében. Fogadják a lelkes munkatárs urak legmelegebb köszönetünket becses közreműködésükért. Boldog megye, vidék az, ahol az értelmiség nem tartja kicsinyes dolognak, néha-néha felszólalni a megyei közönségben egy, vagy másházi baj ellen. Ott előbb kifejtik a közszellem, és tokozódik a közügyek iránti érdeklődés, ami ma csaknem minden megyében alszik.

Ha haladni, művelődni s anyagilag és szellemileg boldogulni akarunk, minden megyében alakítani kell egy kis irodalmi kört, muzeumegyletet. Erre pedig legalkalmasabb a helyi lap. Ennek feladata előkészíteni mindezt.

Nem lehet tehát eléggé magasztalni szabolasmegye, különösen Nyiregyháza város értelmiségét, midőn a „Szabolcs”-ot felkarolta és azt folyvást támogatja úgy anyagilag, mint szellemileg.

Mi viszont mindent elkövetünk, hogy a közzvárokzásnak minél kielégítőbben megfelelhessünk, s ne csak az eddigi, hanem még

a mindenesetre erősbüendő s nagyobb terjedelmet vendő részvétet is megérdemljük.

Előfizetési díj: helyben és postán, az október december évnegyedre 1 ft.

Előfizethetni minden postahivatalnál, helyben Krasznay Gábor társulati pénztárnoknál.

Nyiregyháza, szept. 27. 1873.

A szerkesztőség.

A leány-nevelés ügye megyénkben.

(thy.) A jövő nemzedék tenyész-keretei, az iskolák épen e napokban nyílnak meg csaknem mindenütt a hazában. Az alsóbb népiskolák és felsőbb előkészítő tanintézetek aítai épen most tárnak fel, az oktatás szükségű gyermeknek és az önálló pályára készülő ifjak előtt megyénkben is. Időszerű lesz tehát, ha ez alkalmat megragadva, a leánynevelés szintén fontos ügyéről is megemlékezünk.

Igen kevés ugyan a fiugyermekek magasabb kiképzetésére rendelt tanintézetek száma is megyénkben, de legalább van; míg leánygyermekünk egyetlen egy rendszeres tanodával sem bírunk.

Hogy mily félszeg, viszás és igazságtalan, mondhatni vétkes hanyagság ez, úgy az állam, mint a társadalom, a megye és községek részéről: úgy hiszem szükségtelen bővebben fejtegetni.

Sokat, igen sokan írtak már etekintetben a lapok hiában. Ez azonban épen nem ok arra, hogy a leányneveldek kérdéséről hallgassunk; sőt nagyon is itt az idő, hogy ez ügy országszerte felkarolassék, ha azt akarjuk, hogy: a jövő nemzedék teljesen hasznavehetővé ne váljék a társadalomra és a hazára néve.

Mit tettünk eddig leányaink nevelése érdekében? Semmit. Egyes magános nőkre bíztuk azok kiképzését anélkül, hogy az illető nevelőnők szakképességéről győződést szereztünk volna magunknak. Oda vittük leányainkat, ahol legtöbbet tanítottak. A nevelőnők, mint a szülők kegyéből elődők, nem követhették sem saját keblük nemesebb érzelmeit, ha voltak is, sem a leánynevelés szigorú rendeltetészeri elveit, részént korlátolt ismereteiket, részént a szülők szeszélye miatt.

Valljuk be őszintén, hogy magán leánynevelőink vezetőinek legnagyobb része, már társadalmi állásnál, magános, családnélküli helyzeténél fogva sem volt képes leányainkat hivatásszerűleg nevelni. Aki a családi életen kívül áll, bármily okok és körülmények miatt is; aki nem az anyai szeretet forrásából meríti a növendék lelkére az üdítő nedűt: az helyes és hivatásszerű nevelést nem adhat a leánygyermeknek. A szülők e körülményt csak másodrendűnek tekintették és tekintik; holott ez a fő, a legfontosabb. A terv- és rendeltetészeri nevelésre nem is gondolva, elégnak tartják, hogy leánygyermekük növedébe jár. Pedig helyesen nevelni, csak tervszerűleg lehet.

Sajátságos, hogy míg a fiugyermekek nevelésére annyit áldoznak állam, család és község; addig a leánygyermekre senki sem gondol. Holott ha tekintetbe vesszük, hogy az állam jóléte, többé-kevésbé, az egyes családok jólététől függ; és hogy a család lelkét képező anya műveltségétől, mily nagy mérvben függ a családtagok sorsa, jövője: lehetetlen aggálylval nem tekinteni a jövő nemzedék sorsára, tehát hazánk jövőjére is!

És kérjük, kié a jövő? Egyes családoké, testületeké, vagy talán egyes magán leánynevelde tulajdonosoké? Egyiké sem. A jövő mindnyájunké. Ha tehát a jövő mindnyájunké, akkor nem lehetünk közömbösek a jövő iránt; nem nézhetjük tovább behunyt szemmel: miként forgatják ki egyesek gyermekleányainkat természetes egykesztetésükből és csinálnak belőlük czipra bábukat, divatmajmokat és dologtalan heréket.

A gymnásiumok, praeparandiák, reáliskolák, előkészítik a fiugyermekeket a mérnöki, papi, jogi, tanítói sat. pályákra. Hol vannak nálunk a leánygyermekket honleányokká, valódi családi anyákká, művelt nőkké stb. képző intézetek? Ugy-e bár sehol!?

Vajjon természetes, jogos és igazságos dolog-e ez? Bizonyval nem!

Oh! ne keljünk ki oly erősen a nővilág s annak divathóbortjai s félszeg magaviselete ellen Bizonyval 6k legkevésbé hibásak, legkevésbé kárhóztatandók.

Mit ér, ha a művelt világ nagy verenyterén, a közelebbi bécsi oktatárlaton, kintéttve lön is hazai oktatásügyi buzgalomunk és igyekeztünk, ha 265,584 lelket számláló megyénkben, az elemi osztályok fölött nincs egyetlen intézet, ahol leánygyermekünk a napszámos osztályánál magasabb kiképzetésben részesíttetnének? Az igazat megvallva, igen keveset.

Ez azonban és szegyenletes helyzetén mindenáron segíteni kell.

Miként? Legközelebb elmondjuk.

(Vége köv)

A Tisza szabályozása.

(Különös tekintettel Felső-Szabolcsra, s némi vonatkozással a „Szabolcs” 22—25-dik számaiban ugyanaz érdekekben megjelent „Válasz” cikksorozatára.)

III.

Hogy pedig a töltészeri rendszerre jótékony hatása lenne ezen felsőbb átmetészeknek, azt kétségbe vonjuk, s ujjlag hivatkozhatunk Paleocápara is, aki határozottan azok ellen nyilatkozott.

Vizsgáljuk csak a helyzetet a töltészeri rendszer szempontjából.

Az átmetészek folytán nagyobb sebességet nyervén a folyam, ronbolási ereje is növekedett kivált ott, hol az könnyű talaj közt fut végig. Meggyőződésünk, hogy nagyon esadók az, aki a Tisza folyását ezen felsőbb átmetészek által kiigazították, rendezedettek tekintik. Oly folyam, mint a Tisza, könnyű talaj képezvén medrét, s nem lévén oly sebessége, hogy irányából könnyen ki ne térne, mindig meg fogja tartani azon kanyargásait, melyet természeténél fogva követnie kell. Ezt bizonyítja azon számtalan holt meder is melylyel a Tisza völgyében mindenütt találkozunk.

Mi azon véleménynek adunk kifejezést, hogy ezen felsőbb átmetészek folytán, a partrombolások nagyobb mérvben fognak bekövetkezni, s a Tisza gyakrabban fogja medrét, irányát változtatni.

Igen óhajtható volna ezen helyzet tanulmányozása; mely annálisinkább sikeresebben lenne végrehajtható, mivel a tiszai szak élén a genialis Hevrich Károly ur, ugy az osztály hivataloknál is szép tehetségű mérnökök működnek s minden évben észlelni, vajjon mily hatással vannak az átmenések képződése a folyam medrére, annak irányára, partjaira, vízmennyiségére, hogy mily arányban állanak a partszakadások azok képződésével, hogy mily különbség van a vízszin nyitánya két különböző időben ugyanazon felsőbb mérze egyezkedéknél; mennyire változott vízszinleületek s ventikal-síkjakán közepességé ugyanazon helyeken különböző időkben; ebből kifolyólag megállapítani azon hydrotechnikai okokat, melyek arra befolytjak, vajjon mennyiben növekedett a folyam hordképessége, lebegő-és tol-anyagának minősége, százeleka micsoda változások ment keresztül, s a mederfeleke ugyanazon földneven nyugszik-e, hőmérséklete mennyiben változott az év különböző szakában, viszonyaira a lég hőmérsékletéhez, minő különbség létezik azok közt; hogy ismerve a helyzetet, biztonságban számíthatnak a szabályozás jövője érdekében.

Ismerjük azon tanulmányokat, melyek most a Tiszán folyamatban vannak; de azokat előlegesnek, kielégítőnek nem tarthatjuk, annálisinkább, mivel azok, ezen utat követve eléggé alaposak nem lehetnek. Kell, hogy a Tisza specialiter tanulmányozásak, ha azt akarjuk, hogy adatainkban megnyugvást találjunk.

Ezen tanulmányok az osztály-hivatalok után szerettek be; pedig tudjuk, hogy mennyire túl vannak azok halmozva a napi egyéb folyamának vezetésével s csakis kevés időt szakíthatnak maguknak, ily beosztás s rendezés mellett, hogy a tudományak is szolgálatai tehesseken a fentebbi irányban.

Láttuk azon kimutatásokat, melyek a tiszai munkálatokra vonatkoznak; ugyanis:

Mennyivel rövidebb a Tisza egész vonala s az egyes vonalrészek a végrehajtott átmenések folytán miként jegergettek előbb, s milyen most a Tisza legmagasabb s legkisebb vízszine, fenék helyzete, partmagassága stb. Mily arányban haladt elé a töltések kiépítése, mennyit tesz ki a beépített köbmennyiség mily kiadás mellett. Hány átmenés képezte ki magát, hány van képződésben, munkálat alatt, hány kétes sikerű, hány folyóélet tesznek ki, s minő munkaerő fordítottat azokra. Miként változtak a fenékemelések egyes helyeken, s a víz sebessége.

Ezek egyrésze igen hoszas s szükséges statisztikai adatok, melyek technikai része kevésbé használható, mivel azok nem hydrotechnikai tanulmányon nyugszanak, s csakis a napi észleletek látszólagos eredményei. Mert vajjon miként következtetnek a fenékemelések meiteiből a tiszafenék medrének átalakulására, vagy a legkisebb vízszin zsugorságai emelkedése vagy süllyedése, azt mindig különbözően fogjuk találni különböző időben ugyanazon helyeken is. A folyam fenék helyzete folytonosan változik, s ha ezen mérésekből akarunk következtetni, egyformán juthatnánk helyes vagy helytelen eredmények anélkül, hogy a valót határozottan ismergünk. Vagy a vízszin felületén végrehajtott egyes mérések után miként következtetünk a vízszin s ventikal sík egész körz sebességére, vagy változásaira, s annál kevésbé határozhatnánk meg ezen különbséget, mely a helyzetet változtatóval csakugyan bekövetkezett stb.

Mi azon szempontból indulunk ki, hogy minden ily nagy ma, mint a Tisza szabályozása, nem egy nemzedék érdekét, de nemzedékek jövője érdekében létesítettik. Így köztelenségünk mindazon intézkedéseket végrehajtani, melyek a jövő biztosítékát ígérnek.

Ha még a folyam hordképességéről pár sorban

említést teszünk, elmondjuk mindazokat, melyeket egy ily lap hasábján rövidre összevontan elő lehet adni.

Miként Paleocopa is mondja: egy folyam hordképességének erejét, mindig az határozza meg, vajjon képes-e elszállítani, magával vinni uszó-és fenék-hordalékait; ha igen, ugy felesleges azt nevelni, mert csak romboló erejét növeljük az által; ha pedig nem, ugy bekövetkezik a fenék-izsapolás. Így előbb konstátálni kellett volna a Tiszánál, hogy hordképessége nem elég, s azután növelni azt; de mely valóssággal elérhető nem lenne, s csakis a természet segit azon; feliszapolás által helyre állítván a keresett egyensúlyt.

Megemlékezném a töltés vélelmére, a habverés fel fogására, megtörésre szánt ültvényekről, azt a felső szabolsai társulatnál helyek nem találjuk; mivel ezen ültvényeket közvetlen a töltés lábához tették le; így a habverést ott és akkor fogják fel, midőn annak erejét már meg nem törhetik; míg ha az távolabb törörik meg, erejét veszve elismulva jut a töltéshez. Nem tartjuk helyesnek ezen ültvényezést azért sem, mivel azok gyökerei könnyen behatolván a töltés alapjába, s ezen gyökerek szálin beszivárognak az ár, szakadást is vonhat maga után.

Az anyag-gödörök ásásánál sem tartottuk meg a szabolsy távoltság, melyek szintén káros hatással vannak a töltés-testre. Igaz, hogy ezek idővel izsappal feltöltetnek az ár által; de az csak lassu munka lenne, e tekintetben a legnagyobb óvatossággal kell eljárni.

Most ismét vissza térve az átmenészi rendszer vizsgálatához levont eredményre, azt a következőkben állapíthatjuk meg.

Mi a felsőbb átmenések kivételében a tiszaszabályozásra nézve idővs intézkedést nem látunk; sőt inkább óhajthatnánk azok szorgos tanulmányozását az elősorolt irányban, hogy majd az eredményt látva, biztonságban munkálkodhatnánk a jövőben is.

Attérve az alsó tiszai átmenésekre, itt is igen helyesen utalhatunk Paleocopára, aki ott csak ily mérvi átmenéseket javasol, melyek a folyam szabályozási rendszerének kiegészítő részét képezik, s melyek annak hibás esetét folyásait igazítják ki. Ez a leghelyesebb ut, midőn az alsó részekben, a töltéshez folytán felemelkedett vízszint hozzuk összefüggésbe a felsőbb részek természetes nagyobb esésével, átmenések helyes alkalmazásával.

Ezeket óhajtottuk előbb elmondani, hogy a töltés trace vezetésének tárgyalásánál, egyszerűen ezeket utalva, azt helyesnek nem tarthatjuk.

De nézzük a tapasztalás által felmutatott eredményeket.

A felsőszabolszi társulatnak már ezeidig is többrendbeli töltésbebevezést kellett létesíteni, s naponként tapasztaljuk, hogy a partrombolások bámulandó mérvben növekednek. Maga a töltés is már több helyütt meg lesz támadva, s nagyon valószínű, hogy az átmenések jobb kiképzése után, nagyobb, erősebb partszakadást fogunk észlelni, s mindig készek lehetnek a bebebevezés költséges munkálatára.

Epen ezért igen kívánatos lett volna, a töltéseket oly közel nem vezetni egyes kanyarokhoz annálisinkább, mivel lehetlen föltelelnünk, hogy az átmenések és töltésések által megzavart folyamrendszer, már akkor is tanulmányozás tárgya ne lett volna. Lehet azonban hogy az átmenéseknél csakis előnyére számítottak, míg hibáit nem meglelték kellőleg, figyelmeztetés után is.

Hogy a töltés trace mindenben megezőleg tüzet-e ki a tervezettől, azt nem tudhatjuk; mivel ennek konstátálása most már a tiszameder változati után, felettebb nehéz és fáradságos munkálat lenne, sok időt és költséget venne igénybe; de azt állíthatjuk, hogy az egyes részeiben annyira összetörve építet-

állított mártárgyakat találtam, melyek leköték figyelmeztet.

Hat órákor megkondultak a köröcsarnokba a tárlatrást jelzo harangok; utána pedig a jelzőkört tompa hangja, melyre azután mindenki sietett ki a palotából.

Másnap a nagyszerű, 800 meter hosszú gepcsarnok megselelése után, keresztül menve a köröcsarnok, kissé jobbra, a nyugati hosszcarnok átellenében levő lombos fák árnyában meglettem, amit végül láttam, a svéd iskolaházat. Ez egy földszinti, padlás-szobával elülről emeletesen látszó, külsőleg is megnyerő határu épület. Belépve annak tornáczába, jobbra nyíló iskola részén a tanító lakásán nép-, real-és közép-iskolai minta-épületek, terképek, rajzok és írásbeli dolgozatok láthatók; balra pedig a nagy tisztá és világos tauterembe lépve, a csinos padok és tanszerek csészzerű berendezésén gyönyörködök a tanügy-barát.

A terem nyugati oldalának egész hosszán egy láb magasságu emelvény közepén áll a tanító fiokos asztala, rajta a felveteni könyv és mulasztási napló; jobbra a levegőt tisztító készüllet (ventilátor); balra pedig a természet-és vegytani előadásokhoz szükséges dolgozó asztal; a tanító láta mellett; a fal közepén látható két függélyes lécz között föl s alá toltató nagy iskolai láda, mellette egy másik hangjegyzék beirva; etől jobbra egy lapos, pormentes láda van a falon megerősítve, melyben hengerekre tekerő es egyik végén kulcsal felhuzható s leereszhető terképek foglaltatnak; ezek felett van a fali óra és az uralkodó arczképe; alatta az ország címere, oldal körül nevezetes honfiak arczképe; a két félgömb s az ország nagy falterképek függének. A tanterem keleti oldalán egy igen csinosan berendezett iskolai könyvtár van; kissé távolabb áll két szekrény, egyik telve növénygyűjteményrel, másik fadarabok és ásványokkal. E két szekrény között a falon felagatva láthatók különféle gazdasági eszközök, terményrajzi, természet-és vegytani tárgyak ábrái, mind szép ízléssel elrendezve.

A déli részén tágas és világos ablakok között puskák, dohok és trombiták függének felagatva, a kishonvédek keszénye; a földön kettefe szalmólegő; a tal-hosszban keszény asztalokon az iskolai könyvek egyes szakosztályok szerint vannak elhelyezve; egy felete

tett ki, miként kötdünknek kell a tervezet és kivétel tölekes idents voltán analízisinkább, mivel ismerünk oly töltés-részt, melyről határozottan tudjuk, hogy az a tervezettől egészen eltérőleg épített ki.

Mi azon határozott nézet mellett vagyunk, hogy a felsőbb részekben végrehajtott átmenések okozzák a nagymérvi partszakadásokat s azok kártékonyan hatnak a töltésekre is, melyek helyenként közel építetvén a partokhoz, ki vannak téve a szakadtság folytán bekövetkező bomaús veszélynek; sőt felettebb kártékonyan hatnak azok az alsóbb részekre is, hová az ár hirtelen lefutván, vízszinemelkedést, mely mindig veszélytel jár, idéz elő. Meg kellett volna mind a déli, az alsó átmenésekre kiképzése folytán nyert eredményeket s így a további teendők fölött határozni. Most a felsőbb átmenésekre már nagyobbbrést kiképződés, e tekintetben is az alsóbb részek vannak hátrányban.

Felemlítjük még azon téves fogalmat is, mintha a Tisza kizárólag Paleocopa véleménye szerént szabályozottat volna. Láttuk, hogy attól igen sokban, mondhatnánk egészen eltérőleg hajtottak végre a szabályozási munkálatok; s így öt idezini mindig nagyon hibás eslekmény. Ó csak vélelményt adott a meglévő előmunkálatok nyomán. Egyébaránt magára Paleocopa-nyomatkozog, oda nyilatkozhatunk, hogy ő egy igen kitünő practikus mérnök volt; de az elméleti dolgok hydrotechnikai tudományokban nyert utjába vívmányokban terén, nevével nem találjuk Legkeveseb sem akarunk az ő érdeméből valamit levonni; de viszont nem hallgathatjuk el, hogy a Tisza szabályozásánál nyert minden siker és eredmény neki tulajdonítatik, hazafias magyar mérnökeink mellozésében. Hibázhattak elő, de minden munkájukat igaz elisműgse jellemzi. A hibákat pedig osztályoznunk kell. Azok lehetnek olyanok, melyeket azon idő hydrotechnikai tudománya szült, vagy melyek később kötelesség nem értés vagy mulasztás folytán következtek be; a töltés kiépítését is ilyenek tartjuk, de ezen utóbbi hibák az említett nevek nem alkalmazhatók.

(Folyt. köv.)

CSEVEGÉSEK.

— Mi újság Nyiregyházán? — kérde a minap egy Nagy-Kállós Nyiregyháza felé igyekező kereskedő úr ember, vel szembe jövő barátját. — Uralkodik-e meg a kolera?

— Tegnap óta a kolera váltóglázba ment át; most ez pusztit rettenetesen. Ez emberek csak úgy sürnek-fornak a törvényszéki iktató ajtaján, mintha az iktatóhivatal kas, s a jóvómunka méhek volnának.

— Mit beszélész te koléráról, váltóglázról és törvényszéki iktatóról, kásról, méhekről úgy össze-vissza? Törjön el a szekerkerék alattam, ha csak egy szót is értek beszédelel.

— Boldog ember vagy, hogy nem érted; bár én sem értem. Nekem értemek kel; mert az a néhány ezer forint, amely még tegnapelőt az enyém volt, de S..... bukása óta pindukéül csak az enyém nem, nagyon a fejében van. Bár a zsebenem volna!

— Vagy úgy; tehát te is. Vizsgálat magadat azzal, hogy ma ez is járvány.

— Kösözöm a jó tandócsot; már én csak a vizgyógy mellett maradok. Ezentul vizzelélek.

- Hová, hává barátom!
- Hát az illusumba, kissé szórakozni.
- Illusumba? Talán az Elysiumba sörözni?
- Mindegy ördög; akár Elysium, akár illusium.
- Igazad van. Igen nagy illusioiban kell ringatni.

állványon nyugó táblán Svéd és Norvégország néma térképei láthatók, a hol a városok helyet különféle vékony sörövények jelölik, melyre a tanulók, a kérdéssorban keresése alkalmával fakoczkáltak tüznek fel.

Legzészzerűbbek a csinosan berendezett ülő és írpadok, melyekben a tanulók egyenként külön-külön széken ülnek. Ezen padok felső lejtosen fekvő táblája föl s lomozgatható, amint a gyermek azt az íráshoz vagy rajzoláshoz szükséges; alatta a felső szélen van a tenta-és pozitortó, a tollak, írón és palavessző számára pedig kivajít mélyedés; e mögött a rajzminták dűlészterére szánt tábla; az egész padtábla alatt pedig van egy fők a könyvek és írományok eltevére. A szek ülődeszkája szintén a szék tábla felé dűlészthető s alul az íróasztalhoz van szilárdon erősítve.

Ezen írpadok negyórsbon a tanító asztala felé párhuzamosan egymástól kétfélabbi távoltságban vannak elhelyezve, minden sorban 10—10 pad áll, és így ezen svéd iskola 40 tanulóra van berendezve, oly helyiség háva nálunk legalább 80 növendéket helyeznének el. Az iskola épület elszőbájában ruhák felagatására fogask szőlgálnak, honnan lépések vezetnek fel a két padlász szobába, melyekben a süket-némák tanítására szükséges tanszékzők és ezek munkái vannak kiállítva. Az utánzásra méltó valóságos példány svéd iskola ház után, következő napon felkerestem az amerikai iskolát. Ez egy négyszögű, közepén emelkedő toronyfalú diszített sötét hamuszínűre festett, külsőleg is vonzó épület, kert-, tornahelyiség és tornacsozal a lábát tisztítására, ruhák és esernyők eltevére. Belépve a jobbra nyíló tanterembe, igen feltűnt annak diszes butorok, onttól vastálványokkal ellátott különlő ferde táblájú ír padjai.

Ez is mint a svéd iskola tanszékzőkkel bőven el van látva; szép térképei, képi palatáblái, az ének tanításhoz a tanító asztala mellett álló csinos kis faharmonika és a falon függő hegedű, a nevelészet igényeinek megfelelők.

Az amerikai iskolából a portugali iskolába mentam. Ez külsőleg szintén csinos háziko, melynek elő csarnokában női képi munkák szemlélhetők. A tanterem itt is ugy van berendezve, mint az amerikai iskolában; de a padok és butorok nem oly diszesek és

A „Szabolcs“ tárczája.

Tanügyi tapasztalatok a bécsi világtárlaton.

A „Szabolcs“ ezeidig 37-ik számában említett ígértem beváltandó, közlöm a t. cz. olvasó közönségnek, a bécsi világtárlatán szerzett tanügyi tapasztalataimat, az első napon látottaknak, mint amelyek a nevelésügy keretében nem tartoznak, rövid érintésével. Augustus 25-én a reggeli vonaton 7 óra tájban értem a bécsi északi pályaudvarba, és miután kártársaimmal szállásonk elhelyezkedtünk, még az nap a délelőtti órákban meglátogattam a kiállítási fopalotát. A nyugati V. számú bejárattól, az angol kereszt-carnokot legközelebb érve, ott beletpétem és bántam Albion remek múpárát. Innen a hosszcarnokon, a francia, olasz és belga kiállításon végig haladva, a központi, a roppant nagy imola alakú köröcsarnokba értem. Midőn ott a szemképrázatig művészeleg kiállított tárgyakat körülsemleltem, elkabult a fejem a látottak nagyszerűségén és társaimmal a főbejáraton át kissé szórakozni a szabadba mentem. Az Erzsébet-sétányon fel s alá sétálva, végre az egyptoini alkirály karsu torony minaretenek palotájánál egy török esztergályos csibukás készítését néztem meg, s míg a „cercle orientál“nál a keleti népek remek építészeti stýljét bántam, az alatt a zencacsarnokban megharsant Strauss 60 tagból álló művészi zenekara, hova azután özönlött a különfajta vendég s a vigkedélyű bécsi nép, s vele együtt magam is siettem meghallgatni Strauss szép polkát.

Délutáni négy órákor újra a fopalota felé indultam s az osztrak vasútpár-pavillon átellenében, egy kereszt-carnokban ezen feliratot pillantottam meg: „Magyarország.“ Örömmel léptem be a kedves hazai kiállításhoz s gyönyörködve szemléltem azon szép haladást, melyet hazánk a múpár terén felmutatott. Végig mentem, az egész kereszt-carnokban, megnézve a feltűnőbb tárgyakat. A marmarosó ső s tarjani kőszén pyramisoktól kezdve, a honvéd csoportozatig; majd mindegyik érdekese iparművet, meglepően berendezett és ki-

nia magán annak, aki a nagy-kállói „elysium” ridg sétányán „kőjhonban” képzeli magát. No de alól lö nines....

Az a megjegyzés sem volt rossz; amit a mi nap hallottunk egy úri embertől, a mai női tarka-barka viseletről.

„Azért kérdezte, — mondá amaz úri ember, — hogy „mitől jő?” ez a komédiás viselő? Óh barátom! az roppant düvösséges valami. Ez a viselőt véghetetlen sok férfit ment meg a boldogtalanságtól. Nem érte? No jó, tehát megmagyarázom. Tudd meg, hogy az ily viseletű nőtől minden jobb izlésű házasságú férfi visszarúg; mert azt csak megengedte, hogy oly leányt, aki még öltözni sem tud izlésesen, okos ember lehetetlen hogy nőül vegyen; ha pedig el nem veszi: — nem lesz vele boldogtalan!”

Rajta tehát hölgyeink! Öltözzetek minél maskarább ruhákba!

Különben nines mit csodálkoznunk nőink és leányaink ilyeszeri magukiseletlen akkor, amikor a szombathelyi leánynevelődt azért ajánlja a „Vas megyei lapok” a szülők figyelmébe, mert ott oly két kitünőt tanító fog ezidén tanítani, akik a francia- és németnyelven kívül semmi más nyelven sem beszélnek; akiket tehát a nőrendeknek már kényszerűségből is tanulnia kell. Arról azonban megfellegettet a tisztelt college, hogy ama tanítóknak minő nyelven fogják előadni a francia és németnyelvtant, hogy a nőrendek megérthessék. Szomorú dolog, midőn még a magyar lakok is így irnak a leánynevelésről!

UJDONSÁGOK.

* * Néhai Vad András halálával megürült városi tanácsnoki állás helyébe 26-án tölthetett be az evégre behívott városi képviselő által. A gyűlést polgármester ur fél tíz órákor megnyitván kijelenté, hogy bár a mai képviselői gyűlés egyenesen a városi tanácsnok megválasztása végett hivatott be; minthogy azonban a tanácsnoki állásra oly egyének is hozattak javaslatba, akik a városra bérleti viszonyban állanak, kívánja-e a gyűlés, hogy a javaslatba hozott egyének által, a bérleti viszony megszüntetése iránt benyújtott s szintén a mai gyűlés tárgyai közé sorozott kérelmek, a választási események előtt vétessek fel és tárgyalassanak le? A föltett kérdésre tiltakozó nyilatkozat senki által sem tétvéen, a Nikelszy Lajos és Sir Ignác által beadott kérvények, a jogügyi szakosztály tárgyu jelentésével együtt felfogattak s a szakosztály javaslatához képest azok elvitatottak. Ekép a 10-10 képviselői tag által ajánlt Nikelszy Lajos és Sir Ignác jelölésére ellen, semmi törvényes akadály sem forogván fenn, a szintén 10 képviselői tag által ajánlt ill. Maurer Károly mellett, ok is kijelöltettek a tanácsnoki állásra. Ezután a választásnak szavazati utján fogantatásba határozatán el: a szavazás megkezdett, melynek eredménye Nikelszy Lajos megválasztása lett 54 szavazattal, 39 és 9 szavazat ellenében. E szerint városi második tanácsnok Nikelszy Lajos lett. A többi tárgyakról, hely szükre miatt, jövő alkalommal referálunk.

3. A vagyon utáni eszenkedés eredményének hozzászóló nemelőt kell megemlékeznünk, mely a mult héten a városunkban általános érdeklődést keltett. Két nőtestvér ugyanis, ellunnt nővérek férjén, hogy meg-nőssülés esetében, gyermekeiket ne hughyasson magy után és így annak vagyonát ok örökölhessék, oly állatást tettek sőt tésztét követek el, amiorol ma már csak a vadnépekkel találkoztunk. A szerencsétlen férfi, hossz-szas küzdelem után, kiszaktván magát hétértai kor-

drágák, s a tanító-lakban megszemlélte rajzok és a tanuló munkái sem tanúsítanak oly haladást, mint a svéd vagy amerikai iskolában.

Több óráig időztem két kartársaimmal a művészeti csarnok és a Heustadler vízen túl keletre fekvő osztrák minta iskolában, hol egy tanár, különféle természet- és vegytani eszközök használatáról, a diszes kert berendezéséről, és a téli tornateremben elhelyezett iskolai dolgozó műszerek kezeléséről, sziveskedett bővebb magyarázatot adni. A csinosan épült emeleti iskolaház körüljárásost udvarába belépve, balra a tornász felett kedvező felirat tűnik az ember szemébe: „Lernet, strebet, wachset, blühet!” A tornászról biztos és kényelmes lépésökön az emeleten levő tauterembe jutni. E terem 29 láb hosszú 21 $\frac{1}{2}$ széles és 12' magasságú. A falak világos zoldszínezetűek festve, magvas erkölcsi közmondásokkal ekíte; 39 két-két tanuló számára kényelmes és gazdálkodási szempontból az amerikaiaknál czélszerűbb s a gyermekek életkorukhoz mért, tanta- és portázótartalmú ellátott ülőpadokkal. A belvilágítást egy oldalról 4, hátulról 2 ablak adja. A padok előtt közepén kis emelvényen áll a tanító egyszerű fűköcs székkel a székek együtt; mellette jobbra a taneszközök és termékeny számúra üvegágyók székények; balra egy kis 47 ft értékű svéd orgona; e fölött fig egy hegedű; a falon kétrésztli nagy tábla s az oldalfalakon pedig térképek természetrajzi ábrák, az emberi test bonczatni ábrái stb. vannak illő rendben felagatva. Egy szögletben, csinos vaskályha mellett áll egy vasbő készített, a termet szellőztető gép, melynek szerkezete a padláson látható. A tanterem atellenében van egy női dolgozó szoba, benne három egyszerű asztal, 12 szék és egy kis varrógép, ebben a leánykák a tanítónőtől különféle női kézi munkákat tanulnak.

As emeleten van még egy kis ruhaház a leánykák felöltözési számára és egészen elkülönített szagtalan árnyékszék. Földszint van a tanító lakása, mely két szoba, előszoba, konyha és pinczéből áll. A tanító két-szobája jelenleg nézleti oktatásra szükséges különféle taneszközökkel van berendezve; dolgozó szobájában csinos írósztal, könyvtár és egy piano látható. Kijépnél az udvarra, megszemléltem a nyári testgyakorló

mei közül, a város utcáin át fényes nappal, anyaszűz meztelen rohanat a város házához, menedéket és törvényes megtorlást keresendő. Az ordogi lelkeletű nők mindenit követek kiszemelt áldozatukat; a város házában azonban rögtön letartoztaták, és a kir. ügyészségnek adták át. Beszélk, hogy a testi sőtést meg-előzőleg ételbe kevert phosphoral akarták megolni sógorukat; csak miután ez nem sikerült: vetemedtek annak megcsoktatására. Reméljük, hogy e különben méltóan meg nem torolható büntényt, a lehető legszi-gorúbb mérlegre e vetendi az illeto törvényesek.

(sz-6) Egy a „Szabolcs” közéleti számaiban lefolyt Ungerleider-Schwarz, és Paláuszky-Müller féle affaire-levél foglalkozó levél közöltetett velünk, melyben egy általunk igen mélyen tisztelt egyéniség, épen oly kiméletlen kifejezésekkel illeti ama polemikus cikkek közlése körül eljárásunkat, mint a mily hivatalnoki és egyoldalúval itéli azt el. Nevezetesen megroja a szerkesztőseget azért, mert helyet adott ama nyíltéri cikkeknek a „Szabolcs” hasábjain a rendre utasítottani kéri azt. A tisztelt beavatkozó ur igen rosszul lehet értesítve a dolgok állásáról s ugy látszik, hogy a „Nyíltér”-re nines egészen tisztában. Minthogy igen jól tudjuk hogy ama megrovo level egyenesen az utóbbi nyíltéri harcz egyik küzdőfelének sugalmazásából intéz-tett a czimzethez; valamint az sem titok előttünk, hogy az egész level egy kis revanche akart lenni ellenünkben azért, mert a „Szabolcs” nyíltérben meg-támadt feltől nem tagadtuk meg a védelemre szükséges tét: ki kell jelentenünk, hogy e tekintetben az illeto megrovo urat egyáltalában nem tekinthetjük illetékes birónak, amennyiben ok habár követte is, de érdekelte fél a dologban. Nagyon téved közbelevo ur midőn azt állítja, hogy az ily cikkek a lap becsek és életének ártnak; miután tudva levő dolog hogy a nyíltéri viták, nem képezvén a lap tartalmát; és mint ilyenek a szerkesztői felelősségen kívül esvén, annak becsét semmit sem vonhatnak le, még kevésbé árthatnának annak. Ha a tisztelt megrovo ur tudta volna, hogy épen a pártot vitakozó fél volt az, akinek támadó cikkeit azért közöltük a nyíltérben, mert a lap jó hírnevét kímélni akartuk és mert ama tért, mint nyíltat, minden áron használni akarta támadó fél, ellentétben kisebbitésére: megrovo levelét aligha irandja vala meg. Különb az egész levelezési és megtámadó eljárás elíteli maga az az ut, amelyet az illetoek választottak. Ahelyett, hogy a kérdésben forgó sertegető nyíltéri cikkek tetelet, nyilvánosan czáfolta volna meg a sértett fél, a szerkesztő igazsá-gértekt támadatja meg s arra kíván hatni a „Szabolcs” anyagi érdeket intő kezek által. Ez nem nyílt, nem egyes ut. Mi épen most dolgozunk azon, hogy az ily befolyás és ráhatás alól, emancipáljuk magunkat, ne-hogy a pájtásoldónak és talpnyalásnak alacsonyodjunk le a szolgálath. Legyenek meggyőződe az illeto urak, hogy nálunknál aligha szereti valaki jobban embertársait; kíméletesek is tudunk lenni ott, ahol illik és le-het: de igazságtalanságot és jogtalanságot senki szép-ségeért és barátságáért nem követünk el soha!

— Iskolai értesítés. A nyiregyházi ág. ev. nép-iskolák valamennyi osztályaiban, az iskola tanács határozata folytán, a beiratások f. e októberhő 1-én, 6-án pedig a rendes tanulóadások veszik kezdetüket. Tisztelettel figyelmeztetnek a cz. szülők, hogy tan-talékos gyermekeiket a kitűzött időben, az illeto osztály-tanítóknál beirattai sziveskedjenek, nehogy a viz-szatartott növédekhez szülők, a mulasztási povat kímu-tatása szerint, a közoktatási törvény 4 §-a értelmében pénzbírság alá essenek. Pazar István a tanítókor elnöke.

3. A nyir-baktali országos vásár, mely f. e. augusztushő 21-éniken lett volna megtartandó, de az uralgó járvány miatt befallatott, hatóságig engedély foly-tán, f. e. októberhő 9-éniken fog megtartatni.

helyet, azután a 40' hosszú és 22' széles téli torna-terem, melyben két kis dolgozó műhely látható azon tanuló részére, akik már kiskorukban különben tanulmányokban kezi ügyességet kívánnak elsajátítani. A téli tornaterem előtt és végén terül el az iskolai kert, föreszt a gyümölcs-faiskola s erdei fa- és bokorokozat foglalja el; de láthatni itt összhangatosan berendezett virág-, zöldség- és gazdasági veteményes ágyakat, szőlőszetet, merses növényeket elkülönítve; egy szögletben melles áll 3 anya méhkas és 4 rajjal, s végre két szivatny kut adja az ivó és öntözö víz. Ily gyönyörűen berendezett iskolában nyherhet a gyermek vig kedélyt testi és szellemi erőt; ily czélszerű berendezett minta-iskola orvost, nevelőt, és szülőt egyaránt kielégíthet.

Nagy érdeklél néztem meg a svajeri tanügyi ki-állítását is, hol különösen a gyönyörűen kiállított nép-iskolai könyvek, dombor térképek, rajzok és különféle taneszközök kötöttek le figyelmemet.

Végre bucsuzsál másodízben kerestem fel „szép hazánk” tanügyi kiállítását, melyről minthogy a hazai lapok már bővebben megemlékeztek, én a látottakat csak röviden vonom össze. Magyarország különböző vidékeiről ki van állítva: egy néhaly ezer példányban a tanuló irásbeli munkái és rajzai, több száz iskolai és közművelődési statisztika, 511 népisokai, 936 más tudományos könyv, 722 féle taneszköz, köztük egynehány iskolai pad, számológép, kis orgona, hegedű és zongora képezékek számára. Ámbar hazánk a svéd sveiczi és amerikai iskolák berendezésével nem mérközthetik; s ámbar a taneszkök kiállításánál meglátszik a kezdet-legesség; mindazáltal a népoktatásügy terén rövid idő alatt dieseretes haladást mutatott fel, melyet a kiállítású jury is méltányolni tudott, amidőn tanügyi kiállításunkat a legelső kitüntetésre a diszkumánra érdemesítet. Belső öröm és meglepéssel bucsuztam el a magyar tanügyi kiállításról, s azon öszinte óhajjal: vajha népisokaink ügye oly nagy nérvű lendület nyerne, hogy a három év múlva Philadelphában létesülendő világtárlaton a fent jelzett művelt népek tanügyével minden tekintetben versenyeshetne!

Pazar István.

— Wildner Alajos helybeli zene tanár a t. cz. közönséggel tudatja, hogy az új tanévet f. e. október 1-én kezdi meg. A beiratási díj egész évre 2 frt, tan-díj egyhőra 3 frt. Zongorán és hegedűn, kedvező fo-tételek mellett magán órákat is ad. Ezeken kívül ki-jelenti, hogy három teljesen szegény tanuló díjtelkül fölvesz tanodájába.

(k.) A Nagy-Kállóban, Müller Izabella magán leánynevelő tulajdonos halálával megszünt leány-nevelő helyett, mint onnan sajnálközössélt irják, mai nap-ig sem nyílt mások; ami pedig Kállóra nézve nagy vesztéség. Azon ohajjást fejezi ki levelezo, hogy vajha a néma város és a ker. tanfelügyelő ur meliobb gon-doskodnának, a megszüntöz hasonló intézet fölállítá-sáról. Ismerve és érezve a növevelés fontosságát és nagy horderejét a társadalomra nézve, mi is örömet esztalunkozunk ez ohajjásokról. Reméljük is, hogy a nagy-kállói értelmiség, amely az ottani reáliskola körül oly óriási lelkesedést fejt ki, a leánynevelés ügyét is felkar-landja. Mi megvalljuk felünk hogy Kálló etekintetben meg-előzendi a nagy Nyiregyházat.

A KÖZSÉNSÉG ROVATA.

Köszönet.

A helybeli ízr. nöegylet, folyó év júliushóban t. Paláuszky-Csapó Ida leánynevelő tulajdonosnő által 11 ft 10 kr. segélyben részesült, mely pénz egész éven keresztül a leánykák közt fenálló „fillér egylet” kebelében gyűlt össze, melynek egy harmadát teszi.

Köszönetünk csak azért halasztottuk ily ké-sőre, hogy az iskolai év kezdetével fejezzük ki ószinte tiszteletünket és elismerésünket azon nőnek, aki oly rég idők óta, folytonosan kiűd és fárads a leánynevelés hálálatlan, de annál nemesebb terén.

Fogadj a t. intézet tulajdonosnő azon ószinte kívánságunkat, hogy bár többen ismernek közelebből s így élveznek sokak gyermekei a kitünő erőkel ellátott nevelő áldását.

Nyiregyháza, 1873. sept. 17.

Ízr. nöegyleti elnökség.

KÖZGAZDASÁGI ROVAT.

Üzleti értesítés.

A nyiregyházi terménycarnaknál szept. hó 27-én bejegyzett terményárak.

Piaczi ár	Kereskedési ár 100 köbölteközre
Rozs 60-60 fontos	4 00-4 50
78-80	3 00-3 00
79-80	4 75-4 90
Buzs	0 00-0 00
Árpa	2 30-2 40
Zab	1 40-1 50
Tengeri	0 00-0 00
Külcs	0 00-0 00
Bab, tisztá fehér	0 00-0 00
Káposztarepce	0 00-0 00
Lenmag	0 00-0 00
Gombork	0 00-0 00
Kendermag	0 00-0 00
Mak	0 00-0 00
Nyiregyházi	0 00-0 00
Szsz 30 fokú magy. itezo	81
	00 00-00 00
	30

Felölts szerkesztő: K. Kmety István.

HIRDETÉSEK.

LAKVÁLTOZTATÁS.

Alulírott tisztelettel tudatja az érdekel-tekkel, miszerint lakását e hó 25-től kezdve a Nagy-Debrezenti-utczán levő új Vito-risz Daniel-féle 1729-iki számú házba (a nagy kaszárnya mellett) tette át. Nyiregyháza szept. 17. 1873.

Tamaskovits Imréné
okleveles szülész.

(3-1)

6970 sz.

1873

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajto a polg. tk. rdt. 40§ §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy a nyiregyházi kir. járásbíróság 6999 számú végzése által Elestein Sámuel és neje ellen, Szamueli testvérek nyiregyházi kereskedő czég részére, 2160 frt kr. követeles végett elrendelt kielégítési végrehajtás folytán bíróság lefoglat, s 3000 ft-ra becsült 900 kereszt buza és 100 vatonó árpból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladandók, minak a helyszínén, vagyis N. Halászton alpresek lakásában leendő eszközésere határidőül 1873-ik év október hó 8-ik napjának d. e. 10 órája kitűzött, melyhez a venni szándékozók zenel-ny ily megjegyzéssel meghivatnak: hogy az érekelett ingóságok emek árverésen a polg. tk. rdt. 406 §-a szerint, szűkés esetében becsíron alul is eladattni fognak.

Kelt Nyiregyháza, 1873-ik év szept. 24.

Horváth Márton

kiküldött bírósági végrehajto.

Eladó olajmalom.

A vásártéren létező gőz erőre szer-kesztett olajmalom, előnyös föltételek, és több évi részletfizetés mellett, eladó.

Jéger József.

(0-6)

HIRDETÉSEK.

CZÉMENT- és MÉSZRÁKTÁR.

Van szerencsém tudatni a nagyérdemű közönséggel, miszerént a „nyerges-ujfalusi czément-gyár és verőzei mészegető telep” gyári fiók-raktárnokságát, — Nyiregyháza város és vidékeire kihatólag, elvállalván, e czéla Nyiregyházán, a nagy-kállói utczaán levő 1040-ik számú házamat berendeztem, ahol is a „Béton” építkezéshez szükséges czément vámmázásánként 2 frtjával, hordó száma pedig (egy hordó 5 mázsa) hordóstul 10 frt, a hordó visszaadása mellett 9 frt 50 kr.; továbbá ugyanott a meszeli való fehérmész vámmázásánként 1 frt 50 kr., vagyis egy bruttó mázsa (itteni mérés szerént) 1 frt 70 krajvályt ingyen, valamint a leg-naggyobb mennyiségben is, kapható.

A pontos és becseületes kiszolgálástért alulírott jótállást vállal.

Raktári iroda Nyiregyháza, 1039. sz. saját házában.

(12—1)

Mikecz József

„a nyerges-ujfalusi czément-gyár és verőzei mészegető-telep” raktárnoka Nyiregyházán.

603. á. ü.
1873.

Árverési hirdetés.

Néhai Balázs András hagyatékához tartozó 2309. számú tanyai ház és az ehhez tartozó 7 hold 800 □ ölnyi szántóföld, folyó 1873-dik évi októberhó 8-án délelőtt 10 órakor Enyingy Lajos árvaszéki ülnök hivatalos szobájában, az örökösök kívánatahoz képest, árverés utján el fog adatni.

Kelt Nyiregyházán, 1873-dik évi szeptemberhó 19-én tartott árvaszéki ülésben.

(3—2)

Kmethy István
árvaszéki jegyző.

5099

K.

Árlejtési hirdetmény.

Szabolcsvármegye hatósága 1874 évi 215 rövid ölet tevő kemény tüzifa szükletének biztosítása tárgyában folyó évi október hó 3-án délelőtt 10 órakor Nagy-Kállóban a megyeháza kistermében nyilvános árlejtési tárgyalás fog tartatni, melyre a vállalkozók 300 frt bánom pénzzel ellátva ezennel meghívattak.

Bánat pénzzel ellátott zárt ajánlatok a tárgyalás megkezdéséig az iktató hivatalban eloadgattnak, hol a vállalat feltételei naponta dél előtt 11—12 óráig megtekinthetők.

Nagy-Kálló 1873 szept. 11.

Bónis Barnabás
alispán.

(3—3)

8671. sz.
1873.

(0—1)

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó a polg. tk. rdt. 403 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nyiregyházai tekintetes kir. járásbíróóság 4175 sz. végzése által, Zichernan Mihály kótaji lakos ellen Gumberger Adolf nyiregyházi lakos részére 476 frt 88 kr. követeles végett elrendelt biztosítási végrehajtás folytán bíróság lefoglalt, s 290 frtra becsült réz edények, egy palaczk, 3 tányér és egy finomtöböl álló ingóságok nyilvános árverés utján eladandók, minek a helyszínén, vagyis Nyiregyházán Pólszter Dávid lakásában leendő eszközésére, határidőül 1873-ik évi október hó 7-ik napjának délelőtti 10 órája kitűzetett, melyhez a venniszándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érdekelt ingóságok emez árverésen, a polg. tk. rdt. 406 §-a szerént, szükség esetében beárón alul is eladatni fognak.

Kelt Nyiregyházán, 1873. szept. 4.

Horváth Márton
kiküldött bírósági végrehajtó.

Ad. 4921. szám.
1873.

(3—2)

Árverési hirdetmény.

A nyiregyházi kir. törvényszék telek-könyvi osztálya részéről közhírré tétetik, miként Kiss Klárának Manoda Miklós elleni végrehajtási ügyében, utóbbinak végrehajtás alá vont s az orosi 281. sz. tjkv. A.—1. sorszámmal bevezetett belső telek, kerttel s azon levő ház, istálló és sertésóráll az 1873-ik évi októberhó 20-ik, és szükség esetében az 1873-ik évi novemberhó 24-ik napján délelőtt 10 órakor Oros községhez tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fognak adatni.

Feltételek : Kikiáltási ár 237 fr.

Bánompénz 24 fr.

Vevő a birtoknak azonnal birtokába lép.

A vételár fizetendő : az 1-ső részlet a leütéskor azonnal, a 2-ik részlet a leütéstől számított 14 nap, és az utolsó 3-ik részlet a leütéstől számított 40 nap alatt, esedékes 6% kamattal.

Azon jelzálogos hitelezők, ki a bíróság székhelyén vagy ennek közelében nem laknak, ezennel felszólítattak, hogy a vételár felosztása alhalmával leendő képviseltetésük végett a hatóság székhelyén megbízottat rendeljenek, s azok nevét és lakását az eladásig jelentsék be, ellenkezőleg a hivatalból kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Egyideüleg felhívattak mindazok is, kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt érvényesíthetni vélnek, igénykereseteiket a hirdetmény közzétételének utolsó napjától számított 15 nap alatt, habár külön értesítést nem vettek is, nyújtásuk be, különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasíttatni.

Kelt a nyiregyházi kir. tszék tkvi osztályának 1873. szeptember 3-án tartott üléséből.

Papp László
s. tk. vezető.

611. á. ü.
1873.

Árverési hirdetés.

Néhai Palicz István hagyatékához tartozó egy kötelelaja szállásföld, folyó 1873-ik évi októberhó 8-adikán, délután 3 órakor, Enyingy Lajos árvaszéki ülnök hivatalos szobájában, az örökösök kérelme folytán, árverés utján el fog adatni.

Kelt Nyiregyházán, 1873-dik évi szeptemberhó 19-én tartott árvaszéki ülésben.

Kmethy István

árvaszéki jegyző.

(3—2)

2390 sz.
1873.

(3—1)

Árverési hirdetmény.

A n.-kállói kir. járásbíróóság tkvi osztálya részéről közhírré tétetik, miként néh. De me István hagyatékához tartozó következő ingatlanok u. m. a n.-kállói 194. sz. tjkönyvben foglalt beltelkek, a k.-kállói 853. sz. tjkönyvben foglalt szőlők, a folyó 1873-ik évi október 13-ik napján mint első, s szükség esetén 1873-ik évi november 13-ik napján d. e. 9 órakor e királyi járásbíróagnál tartandó nyilvános árverésen, a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Árverési feltételek következők :

Bánompénzül 10%-a becsértékeknek tendő le :

A vételár 3 részletben és pedig az 1-ső részlet a leütéstől 1, a 2-ik 3, és végre az utolsó, melybe lesz a bánatpénz is számított, 6 hó alatt lesz esedékes 6% kamattal, a nagy-kállói királyi bíróagnál lefizetendő.

Vevő a birtoknak azonnal használatába lép, a tkvi átírás azonban csak a vételár teljes lefizetésével eszközölhető.

A jelzálogos hitelezők felszólítottak, miként a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltetésük végett, e hatóság székhelyén megbízottat rendeljenek, s azok nevét és lakását az eladásig jelentsék be, ellenkező esetben a hivatalból kinevezett gondnok által fognak képviseltetni; — és végre :

Egyideüleg felhívattak mindazok is, kik a végrehajtás alatt álló ingatlanok iránt tulajdoni vagy más igényt, vagy elsőbbségi jogot érvényesíthetni vélnek, igénykereseteiket a hirdetmény közzétételének utolsó napjától számított 15 nap alatt, ha bár külön értesítést nem vettek is, nyújtásuk be.

Kelt a n.-kállói kir. bíróóság tkvi osztályának 1873-ik évi szept. 10-én tartott üléséből.

Kiadta:
Kassay
kir. aljegyző.

(0—6)

Kiadó lakások.

A rózsza-utczában, May Adolf ur szomszédságában, 1378. sz. alatt, két külön álló csinos lakás kiadó.

Eladó földbirtok.

A Sima-pusztán 200 hold föld 1200 □ ölével számítva, holdja 180 frtjával eladó. Bővebb tudomást nyújt Kralovánszky Gyula Nyiregyháza város kapitánya. (3—2)